

Список використаних джерел:

1. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50–51. – С. 3250. – Ст. 2057.
2. Міжнародні стандарти з протидії відмиванню доходів та фінансуванню тероризму і розповсюдженню зброї масового знищення [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://10.200.205.205/content/file/Site_docs/2012/22.03.2012/1.pdf.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року № 8073-X // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122.
4. Берлач А.І. Адміністративне право України : [навч. посіб. для дист. навч.] / А.І. Берлач. – К. : Ун-т «Україна», 2005. – 472 с.
5. Колпаков В.К. Адміністративне право України : [підручник] / В.К. Колпаков. – К. : Юрінком Інтер. 1999. – 736 с.
6. Про боротьбу з тероризмом : Закон України від 20 березня 2003 року № 638-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 25. – Ст. 180.

ВЛАСЕНКО О. Г.,
аспірант кафедри адміністративного
та господарського права
(Запорізький національний університет)

УДК 351.74:342.922

**ДЕЯКІ ПРАВОВІ АСПЕКТИ РЕФОРМУВАННЯ НАДАННЯ
АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ ЩОДО ОТРИМАННЯ
ПАСПОРТНИХ ІД-КАРТОК ГРОМАДЯНИНА УКРАЇНИ**

Наукова стаття присвячена висвітленню правового регулювання реформування надання адміністративних послуг щодо отримання паспортних ІД-карток громадянина України. Пропонуються шляхи покращення механізму надання зазначеної послуги, а саме: реорганізація державного підприємства «Документ» шляхом передачі функцій іншим юридичним особам; прийняття законодавчих актів щодо встановлення єдиного розміру плати; спрямованість державної політики щодо децентралізації функцій в сфері надання адміністративних послуг тощо.

Ключові слова: адміністративна послуга, ІД-картка, паспорт України, послуга, публічна послуга.

Научная статья посвящена изучению правового регулирования реформирования предоставления административных услуг по поводу получения паспортных ID-карт гражданина Украины. Предлагаются пути улучшения механизма предоставления указанной услуги, а именно: реорганизация государственного предприятия «Документ» путем передачи функций другим юридическим лицам; принятие законодательных актов по поводу установления единого размера платы; направленность государственной политики по децентрализации функций в сфере предоставления административных услуг и т. д.

Ключевые слова: административная услуга, ID-карта, паспорт Украины, услуга, публичная услуга.

The scientific article is devoted to the study of legal regulation of reform of administrative services with regard to obtaining the passport of citizen of Ukraine ID-card. The ways of improving the mechanism of providing this service, namely the reorganization of the state enterprise "Document" by transferring functions to other entities; the adoption of legislation on the establishment of a single payment amount; focus public policy on decentralization in the provision of administrative services functions, and soon.

Key words: *administrative services, ID-card, passport Ukraine, service, public service.*

Вступ. Як слушно зазначає експерт центру політико-правових реформ В. Тимошук, ситуація з паспортним законопроектом № 3224 невтішна. 30 березня комітет Верховної Ради України відхилив усі принципи поправки до законопроекту. Йдеться про комітет, який «підібрали як профільний». Саме «підібрали». Паспортна тематика – це питання комітету з прав людини, але там цей урядовий законопроект не мав шансів. Була спроба «прихистити» його в комітеті із закордонних справ, але і там він не пройшов. Отже, проект передали у третій комітет, комітет з інформатизації [1].

Постановка завдання. Метою статті є висвітлення правового регулювання реформування надання адміністративних послуг щодо отримання паспортних ID-карток громадянина України та формулювання шляхів покращення механізму надання зазначеної послуги.

Результати дослідження. Потрібно погодитися з вченим В. Тимошуком щодо недоліків запропонованого законопроекту № 3224. Вкажемо на його основні вади.

Легалізація державного підприємства «Документ». Вже три роки діяльність цього державного підприємства є незаконною. І перш ніж навіть починати дискусію про його легалізацію, треба покарати тих, хто більше трьох років топтався по закону. Державне підприємство нині бере по 350 грн. з тих, хто оформлює закордонні паспорти через їхній офіс. Братиме і за внутрішні ID.

Зрештою, ДП можна було б узаконити у цій сфері, але на умовах дійсно чесної конкуренції – одна ціна за паспорт у всіх надавачів послуги (механізм розподілу коштів є у сфері адміністративних послуг Мін'юсту; про пропорції можна дискутувати) [1].

Та вважаю, що й у цьому разі про чесну конкуренцію можна буде лише мріяти, адже конкуруватимуть органи самоврядування із суб'єктом, про якого ДМС дбає у пріоритетному порядку.

Плата за паспорти залишиться непрозорою і залежною від суб'єкта господарювання (буде кілька платежів, які визначаються Кабінетом Міністрів України та монопольним виробником паспортів – поліграфкомбінатом «Україна»).

За Законом України «Про адміністративні послуги», плата за будь-яку адміністративну послугу (адміністративний збір) має визначатися тільки одним платежем [2]. Це робиться і для зручності громадян, і для уникнення зловживань, коли нав'язуються додаткові платежі, про необов'язковість яких громадяни не здогадуються.

Ця плата (збір) має визначатися законом, а не урядом чи виробником паспортів. Це передумова більшої прозорості й обґрунтованості розмірів плати. Бо в разі бажання підрозділами Міністерства внутрішніх справ або державною міграційною службою чи виробника паспортів підвищити вартість паспорта знайдеться принаймні декілька народних депутатів, які забажають з'ясувати калькуляцію такого підвищення [2].

Перешкода децентралізації та інтеграції найнеобхідніших адміністративних послуг.

У новому паспорті інформація про реєстрацію (так звану прописку) вписується тільки на чіп. Як її побачити на виборчий дільниці, в банку, у поліклініці чи у нотаріуса? Скільки днів діятиме «довідка про реєстрацію»? Як орган самоврядування реєструватиме місце проживання? Адже на місцях (особливо в селах і селищах) немає обладнання навіть для зчитування інформації з нових паспортів [1].

Отже, на громадян чекають регулярні «походи за довідкою» про місце проживання та/або поїздки в районний підрозділ Державної міграційної служби.

Хоча європейський досвід підказує інше: інформація про місце проживання є обов'язковим реквізитом в більшості таких ідентифікаційних документів в країнах Європейського Союзу.

Ще одна проблема: що робити, коли людина змінює місце проживання? Державна міграційна служба вирішила, що це має бути проблемою громадянина: нехай отримує довідки, їздить з цими довідками у підрозділ міграційної служби. Це, звичайно, зручніше для Державної міграційної служби, але чи зручніше і дешевше для людей? Парламент має два варіанти виходу з цієї ситуації. Обидва передбачають, що місце проживання має бути графічно записане в новому паспорті: 1) при зміні місця проживання використовувати «наліпку» (як це роблять, зокрема, у ФРН) [3; 4]; 2) використовувати максимально дешевий, хоча й захищений від підробок бланк паспорта, щоб легко було змінювати сам документ при переїзді.

Законопроект № 3224 мав би встановити державний пріоритет: обладнати для роботи з паспортами органи місцевого самоврядування, райдержадміністрації та їхні центри надання адміністративних послуг, щоби надавати найважливіші послуги для громадян в єдиних офісах. Чому міграційна служба має ділитися цим обладнанням? Бо Державна міграційна служба має займатися насамперед іноземцями та мігрантами, а не українцями. Державна міграційна служба каже, що це ж обладнання використовується і для роботи з іноземцями. Але для цих цілей було б достатньо залишити в Державній міграційній службі України 5–10% наявного обладнання. Бо іноземці отримують кілька десятків тисяч адміністративних послуг на рік проти 6–8 мільйонів послуг для громадян України. Але сьогодні Державна міграційна служба змушує органи місцевого самоврядування самих купувати робочі станції. Потрібні тисячі робочих станцій в місцевих органах влади, а вартість однієї із захищеним каналом зв'язку – від 300 тис. грн.

І нарешті, яким же має бути новий ідентифікаційний документ: з цифровим носієм інформації чи без? Уряд сказав у законопроекті, що безальтернативно цифровим. Хоча ми не маємо розрахунків: скільки коштуватиме реформа, якою є вартість паспорта, скільки часу потрібно на розвиток інфраструктури, чи є на це ресурси, які нові можливості дає новий паспорт. Принаймні, я такої інформації досі не бачив. Уряд Віктора Януковича, який починав цю реформу, називав її вартість у 800 млн. грн. (тоді це було близько 100 млн. доларів США). При теперішньому курсі це більше 2,5 млрд. грн. Чи є зараз актуальним кошторис експерименту? На мій погляд, Україна є бідною державою з великими боргами. Цілком достатньо нам було б мати просто пластиковий паспорт, без чіпа. Так зробили молдавани, що вже давно мають і безвізовий режим з ЄС. Як компроміс, можна передбачити два типи паспорта, на вибір особи [3].

Сьогодні різниця у вартості бланків чіпованого і нечіпованого закордонних паспортів – 66 грн. Якщо ця ж різниця буде у внутрішніх паспортах, то в масштабах країни йдеться про 1,85 млрд. лише на бланки (виходячи з даних ДМС, що потрібно видати/обміняти 28 млн. паспортів) [1].

Якщо ж взяти до уваги, що паспорти будуть обмінюватися кожні 10 років (а після першої видачі у 14 років наступна відбуватиметься у 18 років), то розуміємо, що витрати стають ще більшими. Економія на пристроях для зчитування цифрових паспортів – взагалі шалені кошти, адже таких пристроїв потрібно десятки, а то й сотні тисяч.

І про цифровий підпис у паспорті. Тенденція навіть найбільш просунутих у плані е-послуг країн показує, що замість електронного цифрового підпису дедалі більшого застосування набувають банківська та мобільна ідентифікація. Зрештою, електронний цифровий підпис можна не прив'язувати до паспорта. Це питання потребує глибшого дослідження, аналізу та всебічної дискусії, якої, на жаль, не відбулося. Хоча паспортний Закон (№ 3224) вже може голосуватися цього тижня. І зараз все в руках народних депутатів України.

Висновки. На підставі вищевикладеного можна зробити висновок, що оптимальним варіантом у нинішній ситуації є повернення Закону України № 3224 на повторне друге читання і направлення у справді профільний комітет ВР – комітет з прав людини.

Список використаних джерел:

1. Тимошук В. 5 проблем паспортної реформи та нового закону про ID-картки / В. Тимошук [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://pravo.org.ua/ua/news/20871461-5-problem-pasportnoyi-reformi-ta-novogo-zakonu-pro-id-kartki>.
2. Про адміністративні послуги : Закон України від 6 вересня 2012 р. № 5203-VI / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 32. – Ст. 409.
3. Закон про адміністративну процедуру ФРН (текст станом на 5 травня 2004 р.) // Адміністративні процедури і адміністративне судочинство : зб. матеріалів Німецького фонду міжнар. правового співробітництва. – К., 2006. – С. 34–84.
4. Preparing Public Administration for the European Administrative Space. SIGMA Papers № 23 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.sigmaxweb.org/pdf/SIGMA_SP23_98E/pdf.

ЄЛІСЄЄВА М. В.,
аспірант кафедри адміністративного
і кримінального права
юридичного факультету
(Дніпропетровський національний
університет імені Олеся Гончара)

УДК 342.95

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЩОДО ПОРЯДКУ ЛІЦЕНЗУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ
ЗДІЙСНЕННЯ ПРИВАТНОЇ ОХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Наукова стаття присвячена особливостям та порядку ліцензування суб'єктів приватної охоронної діяльності і правового регулювання діяльності приватних охоронних структур щодо забезпечення безпеки фізичних осіб та охорони права власності. В статті проаналізовано порядок здійснення охоронної діяльності на підставі ліцензії. Встановлено, що охоронна діяльність підлягає ліцензуванню відповідно до цілого ряду Законів України з урахуванням особливостей, визначених чинним законодавством.

Ключові слова: охоронна діяльність, статус суб'єктів недержавної охоронної діяльності, фізичні та юридичні особи, ліцензування.

Научная статья посвящена особенностям лицензирования субъектов частной охранной деятельности и правового регулирования деятельности частных охранных структур касательно безопасности физических лиц и охраны собственности. В статье анализируется порядок осуществления охранной деятельности на основании лицензии. Установлено, что охранная деятельность подлежит лицензированию в соответствии с целым рядом Законов Украины с учетом особенностей, определенных действующим законодательством.

Ключевые слова: охранная деятельность, статус субъектов негосударственной охранной деятельности, физические и юридические лица, лицензирование.

